

Іван Огієнко

ІНФЛЯЦІЯ ЛЮДИНИ. РІЗДВЯНА ПРОПОВІДЬ МИТРОПОЛИТА
ІПАРІОНА. ВІННІПЕГ. МИТРОПОЛИТАЛЬНИЙ СОБОР. 1952 р.
Фотокопія за виданням:

НАША КУЛЬТУРА

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ МІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Адреса Редакції: 801 Mainway Ave., Winnipeg Man., Canada.
Передплата річна 250 дол. Окреме число 25 центів.
Телефон 591-606.

РЕДАГУЄ РЕДАКЦІЙНИЙ КОМПЕТ.

Рік XV.

Січень, 1952 рік.

Число 3 (168).

ІНФЛЯЦІЯ ЛЮДИНИ*

Христос рождається!

I.

Людина — це образ і подоба Божа.

Творачи Людину ще спервовіку, Господь сказав: "Учинимо Людину за образом Нашим, за подобою Нашою, а хай панують над морським рибом, і над птастим небесним, і над скотиною, і над усією землею, і над усім повзаним, що повзе на землі". "І Благий Свій образ Людину створив, на Свій образ Б. Він створив" (Книга Буття 1, 26 — 27).

І ось це, — ця Людину Господь створив за образом Своїм і за Своєю подобою, — це стало головною основою всієї Християнської науки про Людину взагалі. Людина, — це образ Бога, а тому вона вже тям самим високим і шановним, тому вона, — за шкільним Господнім, — панує над усією землею. Самим їм Божим твердженням у Біблії Людина була обожена, — поставлена поруч свого Бога, як Його образ і подоба на землі.

Це була висока думка Святого Господа про Людину, і власне ця думка запанувала в християнському світі, залишувала болячі ідеї. Ця думка обожени Людини глибоко зрозумів ще автор Псалтиря, і в псалмі 8, 5-6 мовить гордо й високо:

Що таке Людина,
Кде Ти пам'ятаєш про неї,
і син людський,
що про свечі Ти згадуєш?

* Рідким прізвищем Митрополита Іпаріона.

А однак усуніти Ти його
мало меншим від Бога,
і чество й величчю
Ти коронуєш його?

Отже, Господь учинив Людину, чи смій згодиться "мало меншим від Бога", по-гєбрейському *meat me Elohim*. Але вже відлинуку алкавське такої високої думки про Людину, і деякі старогєбрейські тексти Іскаїтира стали писати *malochim* замість *Elohim*, щоб: *meat me malochim*, мало меншим від Ангелів. За цим зменшенням розумінням істоти Людини пішли й грецькі перекладачі й дали: *berchi* і *plg angelos*, а також латинські: *raulo* і *plura ab angelis*.

Високе розуміння Людини проте поарсталось і в свою виснаженію: вона створена мало меншим від Ангелів.

II.

Своїм народженням Христос обожив Людину.

Велика тайна Воплощення (втілення) Сина Божого, Ного народження від Духа Святого й Діви Марії! Своім ним народженням Христос освятив наше тіло, а нас обожив. "Далішня (земля) Людина стала Богом", каже про це Григорій Богослов (329-389):

І довга низка перших Отців і Учнів Церкви власне так і дивиться на значення народження Христа: ним обожена Людина!

У другому місці той же Григорій Богослов пише: "Отже Слово було Бог, але стало Людиною, щоб, з'єд-

павшися з землина, з'єднати з нами Бога. Воно обопільно єдиний Бог; постільки чоловік, постільки робить мене з цимшиною Богом" (Твори V, 40, Москва, 1889).

Дуже вправно навчає про це й св. Григорій Ніський (IV вік), молодший брат св. Василія Великого: Слово народженням "Бог поєднався з вашою істотою, щоб наша істота, через з'єднання з Богом, стала божественною".

Так само й Афанасій Великий (296 — 372) часто навчає про це саме, напр.: "Слово стало Людиною, щоб ми обоживались".

Часто торкається цього питання й славний Отець Церкви Іриней Ліонський (130 — 202), що мученицьким ствердив свою науку. Він навчає: "У цьому велика тайна, що Син низходить у твориво (твар), а твориво (твар) приймає Слово і возходить до Нього, підіймаючись вище Ангелів і робиться образом і подобою Божою" (Твори, V, 30). "Христос поєднав Людину з Богом. А коли б Людина не поєдналася з Богом, вона не могла б стати причасником незлічній" (III, 18, 7). "З неамірної ласки Своєї Син Божий став тим, що я ми, щоб нас зробити тим, чим є Він" (V, передмова).

Оце й є один з великих наслідків таяни Воплощення, тайни народження Сина Божого: Бог не погардував назвою людської плоттю, і вже ти моя освятилася, а ми обоживалися. Це глибока основа Християнства, яка має з бігом ширше виявляватися все глибше та ширше. Все людство зростає, а з ним зростає й розуміння високости людської істоти, божественности Людян. Обожнені Люднини — проста дорога до Царства Божого на землі!

III.

Людина — це син Божий.

Своїм народженням Христос ясно відкрив нам Свого Отця — Бога, а нас назвав синами Нього, синами Божими. У цьому велика Вплочення, у цьому велика радість Народження!

Ми щоденно проказуємо найглибшу Молитву, Молитву Господню:

"Отче наш", себто зовемо Бога своїм Отцем. А коли Він наш Отець, то ми Його діти. Його сини. У цьому велика і радість Християнської Віри; ми не Божі раби, але сини чи діти Нього! А рабами Його часом зовемось тільки для підкреслення своєї покори долюбого рідного Батька.

Христос возставив людям Своєю велику заповідь: "Будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!" (Мт. 5, 48). Цією заповіддю ясно ствержується, що ми можемо бодай своїм божанням наближатися до досконалости Божої. Більшої пошани Люднини, більшої оцінки можливої величі її духа ніхто не дав, як Сам Ісус Христос владне у цій заповіді, заповідає про безмежну досконалисть Люднини! А що Господь недосягнений, то безконечні і досконалисть Люднини, як основи Царства Божого на землі.

Апостоли пішли дорогою свого Учителя, і так само часто навчають, що Люднина — син Божий, що вона — обожується. "Христос один раз постраждав був за наші гріхи, щоб принести нас до Бога, праведний за неправедних" (1 Петр. 3, 18).

"Всі сини Божі через віру в Христа Ісуса" (Гал. 3, 26).

"Усі, що водяться Духом Божим, вони сини Божі" (Рим. 8, 14).

"Всі сини світла й сини дня" (1 Сол. 5, 5).

Християнство власне я відрізняється від інших пір тим, що нам наказується "бути досконалими, як досконалий Отець наш Небесний". Ми не раби, як це по інших вірах, а сини Божі, діти Господні. А Господь не суворий дикоріць зі сиротними провинками, а милосливний Отець. Хто ширяє в Ісуса, то "ти вже не раб, але син; а як син, то й наслідник Божий через Христа" (Гал. 4, 7). Так потрібно для Царства Божого на землі.

Кожна Люднина створена на образ і подобу Божу, кожну Люднину Христос Своєю народженням та Слово влюкшенням обожил, перетворив на синів Божих. Ось тому такі радісні для нас Свята Різдва та Воскресіння, і вони стали нашими найбільшими Святами. Бо вони ієрологічно най-

танбіш. — як підготовка до Царства Божого на землі.

Уже перша Люднина, Адам і Ева рвалися до правого абилення, — істи люднэ з Деревя Познання. Спакушаччи Еву, зийв говорико: "Того дня, коли будете ви істи з нього (Де-

Люднну, в конку окрему особу Християнства павчае, що кожна Люднина, — при належному житті й вихованні, — має високе божественне призначення, яке остаточно розкриється в наступному Царстві Божому на землі, коли настане Третій Заповіт. —

Найшкрасивіша в світовійшій північній українській друкованій культурі. — Острівська Ісаїя 1881-го року.

Вихідний ліси, зверхство жинишии. Оригінал переходиться в бібліотеці Миколаївского Іларіона.

речь Познання), ваші всі розплюшяться, і станете ви немоя фогн, що ливанть добро в зло" (Буття 3. 5). Але це було Людніи ще передчаниннэ, і йшли яснзаякною дорогою, — дорогою спокуск, дорогою гордостн.

Таким чином Християнство принесло нам гайбоку віру в Люднну, в її вносне докликання. В кожну окрему

Заповіт Духа Святого, під впливом Якого в Людніи повно оживе образ Божий, зродиться могутня воля до обоження, дістанеться певна свобода житті в розвитку. І це станеться ще на нашій землі, бо земля — то переловний ступінь до Неба, бо не можна досягти до Неба, не побувавши на землі.

IV.

Царство Боже на землі.

Кожного дня ми просимо Бога в Молитві Господній: "Нехай прийде Царство Твоє!" Цебто, — нехай прийде до нас, на землю Царство Боже. Так ми щоденно молились, молились і приватно, і публічно по Церквах, але, нажаль, мало що, або в нічого не робиться для реального впровадження цього осмисленого принципу Християнства в життя — запровадження Царства Божого на Землі.

Завдання Церкви, — головне в релігійне завдання, — привести до здійснення до шестя, до Райю не тільки окремих осіб, але в увесь світ у його цілості. Об'єднати Церкву Земну з Церквою Небесною, переобразити увесь світ, підготувати до воскресіння, — і заснувати в ньому Царство Боже. Довести весь нашу землю до Царства на ній Духа Святого, а це й було б настанням Третій Заповіту, Заповіту Духа Святого, коли Людина повин розвинути, належно обожитися, і всі ми станемо правдивими дітьми Божими, правдивими синами Його. Це буде виконання Другого, Нового Заповіту, якого приніс Господь людству.

Господь, сотворивши світ (свій), веде його до повного розвитку, до повного розцвітання, але веде ступеньово, поетапно. Веде до Неба через землю.

Був Перший Заповіт, т. зв. Старий Заповіт. Заповіт Отця до Своїх вибраних народом. Шанували більше рід, ніж окрема Людина.

Першого Заповіта змінив Заповіт Другий, Новий, в якому Син Божий поєднався з людьми й зробив їх дітьми Божими. Людина обожилась!

Мало того, Син Божий обіцяв нам наступлення Царства Божого на землі, обіцяв переродження Людина, так що настане "нова земля й нове Небо" (Петр. 3: 13, Об'явл. 21: 1). Це вже й буде Третій Заповіт, Заповіт Духа Святого з людьми, — Царство Боже на землі, переображення Людина під впливом повної Любави. Збудеться заповідь Ісуса Христа людям: "Будьте досконалими, як досконалий є Отець ваш Небесний!"

І Церква повинна для цього якнайбільше, і кожен вірний і істинний, що мусять настати це Царство Боже ще на землі, мусять настати ще Третій Заповіт, бо так передік нам Син Син Божий.

V.

Рай мусять бути на землі.

Христос обіцяв нам Царство Боже на землі, і ми мусять прагнути власне в цьому напрямі, щоб світ міг воскреснути до нового життя. Рай мусять починатися на землі, і ми мусять до цього прагнути, при це пролонгувати, інанше землю захоплять самі матеріалісти.

Забувати про землю й усе перенести тільки на Небо, — це не адекватні християнські погляди, бо Христос обіцяв нам Царство Боже власне на землі, хоч живий й не від миру цього. А що Христос обіцяв, те мусять збути. На землю ми звертаємо замало уваги, через те світ відпадає від церковних впливів і ступає на криву дорогу.

Дух євангельський виразно камає (хоча б пер. Матв. 25: 31 — 46) про велику й спасенну Господню заповідь: "Служити народові — то служити Богові", і ця заповідь цілком пов'язана з землею, щоб наблизити повстання Райю на ній. Щоб усі прагнули над удосконалення Людина, основи Царства Божого.

Христос був на землі Богочоловіком, цебто поєднав правдивим Богом і правдивим чоловіком. А коли так, то Христос освятив не тільки нашого духа, але й наше тіло, і воно обіцяв воскресіння. Мишули вже віки заневаги й понижень для тіла. Для життя на землі Ми віримо, що в Царстві Божому запанує духоплот, — рівноцінним будуть і безсмертний дух, і переображене тіло. Тіло (тіло) у Царстві (впаде) за Третій Заповіт переобразиться й воскресне до нового життя на "новій землі".

І настане Рай на землі, настане Царство Боже. І буде воля Бога "як на Небі — і на землі".

І це власне воля Бога, щоб Царство Могі і Рай Його настали вже на землі, щоб земля оживає, і прийшли "нова земля й нове Небо".

Отан мало в бутні, але, на жаль, так на світі не є. Бо ми мало працюємо для встановлення Царства Божого на землі.

VI.

Світ тягнеться до поганства.

Пригадаючись до життя сучасного світу, нею бачимо, що його провадять не Божим дорогою. Господь створив наш світ так, що він може щасливо існувати тільки тоді, коли людство буде жити за Божою правдою та в повній Любові; один до одного. Тимчасом це людство Прямду Божу ламає, а Любов забуває. І тому світ загнався в безвихідній муті!

Людство понадуло губить знання солованих основ Християнства. Забуває про своє майбутнє переображення та воскресіння. Нічого не робить, щоб сповнилося на землі — "нехай приїде Царство Твоє", "нехай буде воля Твоя як на Небі, і на землі". Не вбачає потреби праці для залучення Третього Заповіту на землі, Заповіту Духа Святого, обіщаного нам Словом Божим, — встановлення досконалої Людини.

Зло розросталося за нашого часу до ніколи незанихтих розмірів. Увесь світ явно укладається під правдивого Християнства, хоч ми відкрито гого-симо, бучім та боронимо християнську культуру.

По світу розпашошанься боротьба за саме існування Людини, боротьба, що прибрала нечуванних форми. У всьому заланувала груба ека, обман та хитрість.

Ми будемо тепер свій соціальний устрій світу без належної Любові, без Прямди Божої, і взагалі — без Бога. Театрив забавля нам духа, матеріяльні виглади стали основою нашого сучасного життя.

В ідеології християнських держав заланувала атомова бомба, і ніхто й подумати не доче, що власне вона відразу винищення сотні тисяч (створення на образ Божий!) ні в чому не виняли людей.. На наших очах світ озброюється так, що може себе взаємно завалити.. Будуть винищуватись цілі міста, — разом з дітьми, жісками, старими, каліками, хво-

рими, влягалі з тішки Богу духа зниклими людьми.. Це культура XX-го століття!..

Розбудовуючи державу, тепер звачин забувають про Християнство, а про Царство Боже на землі і гадки нема. Жаждою грошів захоплює світ, і він стає основою життя. Грош — це те найперше, до чого рветься сучасна Людина, більше того, — до чого мусять рватися, щоб жити, це новочасна "атеххристиянська печать". Грубий матеріалізм заланував у світ, а про Царство Духа на землі думують тільки мрійники..

Світ явно йде до дохристиянського поганства, щобто посередє серед нас поганство в усьому, — і в житті окремих осіб, і в цистурнізовані цілих держав. Матеріалізм заланував у грубий форми безборонно ширитись по цілому світі.

Поганство, царство зла зайшло за нашого часу аж до того, що окремі держави відкрито практикують залорозовбність, чого ніколи не бачили ще світ, скільки він стоїть, і на це народодобивство християнський світ мало реагує. Під жорстокими ударамі зла й винного поганства християнський світ попадає в чорний пессимізм, який жене людство в відкритий азійський буддизм, а його байдужість до долі тіла, з його повним пониженням шінн Людини.

Взагалі людство явно неспинно відляодати від Нового Заловіту, принесеного Ісусом Христом на спасіння його, і вертається до спрощеного Заловіту Старого та до поганства. А про Третій Заловіт, про Царство Духа на землі всі забувемо..

І все це зліється голливо під натиском і прикладом самих державних керівн.. Розклад іде зверху..

Не виступаємо ми проти матеріяльної культури, бо й вона на користь людства, але нехай від нею паюне тини культура духа!

VII.

Інфляція Людини.

Основа Християнства — високе ставлення до Людини. Людина — це син Божий, вона створена на образ і подобу Богу. І доки тако пошна до

Людина була реальною, Християнство не хиталося.

Звичайно, давня булавля підкопування під понизу окремої Людини, але в Християнських державах ці пониза таки все зростала. За останні ж часи, особливо за останні 40 літ, авторитет окремої Людини катастрофічно падає, — людство нині звертає до упрощеного Старого Заповіту, коли миє ціну головно від, а не окрема Людина. Помилу, але невпинно, збільшується і н фля ці і Людина, цебто порушування основи Християнства і заправляється найбільшій будувати.

За нашого часу, особливо в Сове-тах, окрема Людина зовсім обезцінилася, стала нічого не варту, — це тільки робочі руки в колхозі чи на фабриці, це тільки "військове м'ясо". Сучасний світ всі свої сили віддає на удешевлення руйнової зброї, на будову різних машин, різних споруд і т. ін., але зовсім не дбає про удешевлення Людини. Сучасна Людина залеско приноситься в жертву держа-ві, спідці, партії, капіталу й т. ін., які люди не дбають про неї поза дещо цинічною, поза похороном до себе. Держави легко обертаються в диктатури, стають тоталітарними. Інфляція Людині ховає ціну її до зєр-

За нашого часу Людина релігійно-ється не сама собою, не тим, що вона образ і подоба Бога, але циняться тільки за силу й спритність своїх рук. А гине Людина, — її місце заре заступлять сили інших людей. Людину, найвищий твор Вижий, сына Божого стали вважати як робочого во-ла, й запряган в рабське ярмо. Про поминення освіти й духа Людини перестали належно дбати, бо інтелігентніша Людина менше надається до яри, більше брнжється...

Появилася наука про більшу вартість окремого народу, а інші народи зсуджувались на знищення, як мало-вартісні... Появилася нова хвороба — менш вартість, якою охоплюється мільйони людей в різноманіт-них державах, де звичайно панує один тільки народ, а всі інші — тільки толеруються...

В добрій третині світу сьогодні за-пущувала звійська система ставлення

до Людини: вона ніщо, і, смачемо, в Сове-тах більше дбається про скоти-ну, як про Людину...

Це найбільша сучасна криза Хри-стіанства, бо руйнуються його осно-ви. Це найбільша трагедія в сучасно-го світу, бо він же досі творив куль-туру християнську. Марксизм-кому-нізм творить це кризу свідома, бо він свідома жалить Християнство; ка-піталізм, наприклад, частю робить подібні через свою "ідеологію до-лара", для якої Людина так само нещаслива, — це головна робочі руки...

Отруя марксизму-комунізму густо-стелиться всім світом і збиває атеї-стичет Людини, чому інфляція Люди-ни шириться по всій Вселенній. На лівні комунізму йде в капіталізм, і християнський погляд на Людину па-дає, і вертається замасковане поган-ство. Губиться люда до Людини, бо світ перестав бути правдиво хри-стіанським. Людство отрочу забуває про душу Християнства, — про Цар-ство Боже, про Третій Заповіт, — Царство Духа. Упала ціна Людин, інфляція її доходить до крайньої-гра-нничі!

Найбільше терплять "менші світу цього": садівство, рабівство, дріб-не урядництво. Хто ними належно опікується? Хто відвідує ім духа? Хто дбає про них з погляду Божого заповіді: "Будьте досконалі, як doskonaлий Отець ваш Небесний"? Ні-кто про духа Імнього не дбає, — ім проповідується тільки старявщи-ка...

І буря росте, бо синівство Боже не-смертельне в Людині, його вічим не згубити. Росте буря цих "менших світу" нашого, які ганьба відчув-ють розпановінену інфляцію Людини, коли її обертають в раба, одиного якогось: чи то державного в Сове-тах, чи то партійного, чи то громадого...

І коли ми не поквемося, коли ми не виправимося, то буря вдярять, і заланиць і спалить цей світ, що по-воли перетвориться з християнсько-го в світський...

І буде тоді одиць і смереті любів, а рятуюць буде співзвоний...

УПІ.

Воскресення й переображення світу.

Але глибоко віримо, що Господь не допустить Свого світу до повної руйни. Християнство переможе, а людство олазмітається, і світ воскресне до нового життя й переобразиться в істоті своїй. І Людина стане знову правдивки образом Божим, рідним сином свого Отця — Господа. Церкви все відається як спасіння людства, а не тільки окремих осіб. Вона запалить Божий огонь по всій Вселенній, і він її остаточно очистить від нового потягства.

Царина виснить світові всі глибини Християнства, і в цьому висненні буде йти все вперед, а головним висненням буде: потрібне щастя для людства настане тільки тоді, коли на землі настане Царство Боже, і коли Людина перетвориться в правдивого сина Божого.

Християнство, як Віра, розростеться в глибину й ширину, і охопить усю вселенну. Любов і Правда стануть основами нашого життя, і вони відповдять християнській погляд на Людину.

Людство в культурі дула й знання ліде все вперед, і смерть нарешті буде реально переможена й на землі. Смерть — руйна нашого життя, руйна культури, руйна прогресу, і як така вона буде знищена, боє знищив її Ісус Христос. І до цього явно йдеться.

І тоді виявляться повна істота Люднина, як духоплоті, і вона стане повним сином Божим, як про це пророкує Ісус Христос. У Людніні повно розкриється образ Божий, і вона стане досконалою духоплоттю. І Людника перестане порабощати Людину, бо в світі настане правдива рівність, бо запалим Третій Заповіт, — Заповіт Дула, який оновить цілий світ.

І Людника обожиться, і духом своїм, ведена Духом Святим, повно з'явиться до свого Створителя.

І тоді впливляться заповіть Синя Божого: "Будьте досконали, як досконалий в Отця ваш Небесний!"

Вітату. — **Кінче полпати свої задегасті в кінче пришли передпайту на 1992 рік!**